

Chweched Fframwaith Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru: Caerffili

Adroddiad Asesu Blynyddol 2022/2023

Lluniwyd yr adroddiad hwn ar sail yr wybodaeth a ddarparwyd yn y datganiad blynyddol, y datganiadau effaith a'r adroddiad naratif a gyflwynwyd gan Gaerffili i Is-adran Diwylliant Llywodraeth Cymru.

1. Crynodeb gweithredol

Gwnaeth Caerffili gyflawni pob un o'r 12 hawl graidd yn llawn. O'r 10 o ddangosyddion ansawdd sydd â thargedau, mae Caerffili yn cyflawni 7 yn llawn ac un yn rhannol. Ni chyflawnwyd dau darged.

Mae llyfrgelloedd Caerffili yn amlwg yn brysur ac yn cael eu gwerthfawrogi gan y gymuned leol. Mae ymwelwyr fesul pen yn parhau i fod yn gymharol uchel ac mae Caerffili yn y chwarter uchaf o awdurdodau llyfrgelloedd yng Nghymru ar gyfer presenoldeb mewn digwyddiadau llyfrgell fesul pen. Mae'n ymddangos bod y gwariant a dargedwyd at stoc plant yn y flwyddyn flaenorol wedi cael effaith; mae nifer y llyfrau plant a fenthycir wedi cynyddu'n sylweddol ac mae'n uwch na'r canolrif fesul pen. Mae'r gwasanaeth wedi nodi newidiadau o ran arferion defnyddwyr, fel mwy o ddefnydd o Wi-Fi ac apiau yn hytrach na gwefan y llyfrgell. Er y rhagwelir y bydd symud i fodel Hyb Cymunedol yn helpu i leddfu anawsterau staffio, mae'r sefyllfa staffio yng Nghaerffili yn peri pryder. Mae'r nifer mawr o fannau gwasanaeth sydd ag un aelod o staff yn unig yn cyfyngu ar allu'r gwasanaeth i gynnig amrywiaeth eang o wasanaethau mewn meysydd fel cymorth TG. Mewn amgylchiadau o'r fath, dylai'r gwasanaeth fod yn falch o'i allu i barhau i ddarparu rhaglenni datblygu darllenwyr ac i gadw pob llyfrgell ar agor pan fydd achosion o salwch ac absenoldeb brys. Yn y flwyddyn sydd i ddod, mae'n bwysig bod Caerffili yn cynnal arolygon rheolaidd o ddefnyddwyr unwaith eto, ochr yn ochr â mathau eraill o weithgarwch ymgynghori â chwsmeriaid o bosibl, er mwyn sicrhau bod gwasanaethau yn diwallu anghenion cwsmeriaid yn effeithiol.

- Mae defnyddwyr yn rhoi sgôr uchel i'r hyfforddiant a ddarperir; dywedodd 99% o fynychwyr sesiynau hyfforddi fod yr hyfforddiant wedi eu helpu i gyflawni eu nodau (DA5).
- Mae digwyddiadau llyfrgelloedd yn boblogaidd ymhlith defnyddwyr; mae Caerffili yn y chwarter uchaf o awdurdodau llyfrgelloedd yng Nghymru ar gyfer mynychu digwyddiadau fesul pen (DA6).
- Mae'r gwasanaeth llyfrgell yn cael ei gefnogi'n dda mewn cymunedau lleol; mae Caerffili yn y chwarter uchaf o awdurdodau llyfrgelloedd yng Nghymru ar gyfer ymweliadau fesul pen (DA8).
- Mae nifer y llyfrau plant a fenthycir wedi cynyddu'n sylweddol ac mae'n uwch na'r canolrif fesul pen (DA8).
- Mae lefel dda o ddarpariaeth TG; mae'r gwasanaeth uwchlaw'r canolrif ar gyfer nifer y cyfrifiaduron fesul pen (DA11).

2. Perfformiad yn erbyn y safonau

Mae'r fframwaith safonau yn cynnwys hawliau craidd, dangosyddion ansawdd â thargedau, dangosyddion ansawdd â meincnodau a mesurau effaith. Mae Adran 2 yn crynhoi'r llwyddiannau yn erbyn y meysydd hyn. Darperir adroddiad naratif o berfformiad yr awdurdod yn Adran 3.

2.1. Hawliau craidd

Nododd Caerffili ei fod wedi bodloni pob un o'r 12 Hawl Craidd yn llawn drwy hunanasesiad, gan ddarparu sylwebaeth fanwl a defnyddiol yn y datganiad ar bob maes dan sylw. Cytunodd yr asesydd annibynnol â'r hunanasesiad.

2.2. Dangosyddion ansawdd â thargedau

Mae 16 o ddangosyddion ansawdd (DA), ac mae 10 ohonynt yn cynnwys targedau. O'r rhain, mae Caerffili yn cyflawni 7 yn llawn ac 1 yn rhannol. Ni chyflawnwyd 2 darged.

Dangosydd Ansawdd	Cyflawni?	
DA 3 Cefnogaeth ar gyfer datblygiad unigol:		Cyflawni'n llawn
a) Cymorth TGCh	√	
b) Hyfforddiant sgiliau a llythrennedd gwybodaeth	√	
c) Cymorth e-lywodraeth	√	
d) Datblygu darllenwyr	√	
DA 4 (a) Cefnogaeth ar gyfer iechyd a llesiant		Cyflawni'n llawn
i) Cynllun Presgripsiwn Llyfrau Cymru	√	
ii) Cynllun Llyfrau Llesol/Darllen yn Well	√	
iii) Casgliad penodol ar gyfer iechyd a lles	√	
iv) Gwybodaeth am ffyrdd iach o fyw ac ymddygiad iach	√	
v) Cyfeirio at wasanaethau iechyd a lles	√	
DA 6 pob man gwasanaeth sefydlog yn cynnig digwyddiadau/gweithgareddau i ddefnyddwyr sydd â gofynion arbennig	√	Cyflawni'n llawn
DA 7 Lleoliad mannau gwasanaeth	√	Cyflawni'n llawn
DA 9 Deunydd darllen cyfoes a phriodol		Heb ei gyflawni
Caffaeliadau fesul pen	x	
<u>neu</u> Wariant ar ddeunyddiau fesul pen	x	
DA 10 Adnoddau Cymraeg		Cyflawni'n llawn
% y gyllideb deunyddiau wedi'i gwario ar y Gymraeg	√	
<u>neu</u> Wariant ar y Gymraeg fesul pen	-	
DA 11 Mynediad ar-lein:		Cyflawni'n llawn
a) i) Mynediad cyhoeddus i'r Rhyngwrwyd	√	
ii) Darparu Wi-Fi	√	
DA 12 Cyflenwi ceisiadau		Heb ei gyflawni
a) % y ceisiadau wedi'u cyflenwi o fewn 7 diwrnod	x	
b) % y ceisiadau wedi'u cyflenwi o fewn 15 diwrnod	x	
DA 13 Lefelau staffio a chymwysterau:		Cyflawni'n rhannol
i) Staff fesul pen	x	
ii) Staff cymwysedig fesul pen	x	
iii) Cymwysterau/hyfforddiant pennaeth y gwasanaeth	√	
iv) Canran DPP	√	
DA 16 Oriau agor fesul pen	√	Cyflawni'n llawn

2.3. Mesurau effaith

Mae'r fframwaith yn cynnwys tri dangosydd sydd wedi'u hanelu at asesu'r effaith y mae defnyddio'r gwasanaeth llyfrgell yn ei chael ar fywydau pobl. Nid oes unrhyw dargedau ynghlwm wrth y dangosyddion hyn, a dim ond unwaith yn ystod tair blynedd gyntaf y fframwaith (2017-20) roedd gofyn i awdurdodau gynnal arolygon defnyddwyr ar gyfer DA1. Mae'r ffigurau crynhoi (isaf, canolrif ac uchaf) yn seiliedig ar yr holl awdurdodau hynny a ddarparodd ddata yn natganiad 2022-23. Mae'r safleoedd yn adlewyrchu nifer yr ymatebwyr, ac 1 yw'r awdurdod sydd a'r sgôr uchaf. Fodd bynnag, mae'n bwysig cofio bod rhai awdurdodau wedi cynnal arolygon ers 2020, tra bod eraill yn cofnodi data arolygon ers cyn pandemig Covid. Felly, mae rhai ymatebion yn adlewyrchu'r sefyllfa sawl blwyddyn yn ôl, tra bod yr amharu a welwyd yn ystod cyfnod y pandemig wedi effeithio ar rai ohonynt o bosibl. O ganlyniad, mae cyfyngiadau ar y graddau y gellid ystyried bod modd cymharu'r data hyn.

Cwblhaodd Caerffili ei arolwg defnyddwyr sy'n oedolion ym mis Mai 2019. Oherwydd pandemig COVID, cafodd yr arolwg oedolion yr oedd disgwyl iddo gael ei gynnal yn ystod mis Mai 2021 ei ohirio a bydd yn cael ei gynnal nawr ym mis Hydref/Tachwedd 2023. Cwblhawyd arolwg defnyddwyr sy'n blant ym mis Tachwedd 2022.

Dangosydd perfformiad		Safle	Isaf	Canolrif	Uchaf
DA 1 Gwneud gwahaniaeth					
b) % y bobl ifanc sy'n meddwl bod y llyfrgell yn eu helpu i ddsygu a chael gwybod pethau:	58%	16/16	58%	90%	98%
e) % yr oedolion sy'n credu bod y llyfrgell wedi gwneud gwahaniaeth i'w bywydau:	41%	=15/16	41%	86.5%	96%
DA 5 b) % o fynychwyr sesiynau hyfforddi a ddywedodd fod yr hyfforddiant wedi'u helpu i gyflawni eu nodau:	99%	=5/17	82%	96%	100%

Gofynnir i awdurdodau hefyd gyflwyno datganiad effaith yn disgrifio'r effaith y mae'r gwasanaeth llyfrgell wedi'i chael ar unigolyn neu grŵp o unigolion yn ystod y flwyddyn.

Darparodd Caerffili ddatganiad effaith a oedd yn pwysleisio'r gwerth a geir o weithgareddau sy'n pontio'r cenedlaethau yn Llyfrgell Trecelyn. Gwahoddir cwsmeriaid oedrannus, yn cynnwys y rhai sydd â dementia a'u gofalgwyr, i gymryd rhan mewn sesiynau Amser Plant Bach a rhyngweithio ag aelodau'r Grŵp Plant Bach a staff y llyfrgell. Maent yn cael budd o fod mewn lle cynhwysol a diogel; cymryd rhan mewn gweithgareddau ysgogol a phleserus; cael cyswllt cymdeithasol; a mwy o ymdeimlad o optimistiaeth. Dywedodd un cwsmer, "rydyn ni wrth ein bodd yn dod i lawr stâr i'r llyfrgell. Mae'n ein helpu ni i deimlo'n rhan o fywyd lleol bob dydd ac mae e' bendant yn rhoi gwên ar ein hwyneb ac yn gwneud i ni deimlo'n dda..."

2.4. Dangosyddion a meincnodau ansawdd

Nid oes targedau ynghlwm wrth y dangosyddion sy'n weddill, ond maent yn galluogi gwasanaethau i fonitro a meincnodi eu perfformiad dros amser, o gymharu ag awdurdodau eraill. Mae'r tabl canlynol yn crynhoi safle Caerffili ar gyfer 2022-23. Mae'r safleoedd wedi'u rhoi allan o 22, lle mae 1 yw'r uchaf a 22 yw'r awdurdod sydd

â'r sgôr isaf, oni nodir yn wahanol. Mae dangosyddion lle mae llai na 22 o awdurdodau wedi cyflenwi data yn ddangosyddion lle nad oedd data perthnasol ar gael oddi wrth rai awdurdodau. Caiff dangosyddion 'fesul pen' eu cyfrifo fesul 1,000 o'r boblogaeth oni nodir fel arall.

Dangosydd perfformiad		Safle	Isaf	Canolrif	Uchaf
DA 1 Gwneud gwahaniaeth					
a) % yr oedolion sy'n credu bod defnyddio'r llyfrgell wedi'u helpu i ddatblygu sgiliau newydd	25%	15/16	24%	69.5%	90%
c) iechyd a lles	38%	15/16	35%	66.5%	94%
d) yn lle diogel a chroesawgar	99%	=4/16	93%	97%	100%
DA 2 Bodlonrwydd cwsmeriaid					
a) dewis 'da iawn' neu 'da' o lyfrau	94%	=4/16	80%	91%	99%
b) gofal cwsmeriaid 'da iawn' neu 'da'	99%	=2/17	92%	98%	100%
c) cyfleusterau TG 'da iawn' neu 'da'	91%	=3/16	65%	86%	99%
d) 'da iawn' neu 'da' yn gyffredinol	98%	=5/17	94%	98%	100%
e) sgôr allan o ddeg gan ddefnyddwyr 16 oed ac iau	9.5	=5/16	8.0	9.3	9.7
DA 5 Hyfforddiant i ddefnyddwyr					
a) mynychwyr fesul pen	10	12/22	1	10.5	222
c) hyfforddiant anffurfiol fesul pen	33	16/19	5	131	424
DA 6 mynychwyr mewn digwyddiadau fesul pen					
DA 8 Defnyddio'r llyfrgell					
a) ymweliadau fesul pen	2,640	3/21	781	2,106	4,814
b) rhith-ymweliadau fesul pen	451	15/22	124	537.5	7,979
c) benthycwyr gweithredol fesul pen	107	=10/22	43	106.5	167
DA 10 Llyfrau Cymraeg a fenthycir fesul pen					
DA 11 Mynediad ar-lein					
a) Cyfrifiaduron fesul 10,000	8.69	10/22	3.32	7.99	16.99
b) % yr amser sydd ar gael a gaiff ei ddefnyddio gan y cyhoedd	9%	=13/19	7%	11%	77%
DA 13 Lefelau staffio a chymwysterau¹					
(v) a) cyfanswm gwirfoddolwyr	4	-	0	8	256
b) oriau gwirfoddolwyr	178	-	0	583.5	14,014
DA 14 Gwariant gweithredol					
a) cyfanswm gwariant fesul pen	£15,557	4/21	£6,726	£11,476	£27,330
b) % ar staff,	57%	19/21	46%	64%	78%
% ar adnoddau gwybodaeth	10%	15/21	5%	12%	21%
% ar offer ac adeiladau	29%	1/21	1%	3%	29%
% ar gostau gweithredol eraill;	3%	20/21	1%	15%	35%
a) cyfanswm gwariant fesul pen	£0	=12/21	-£479	£145	£2,865

¹ Yn dilyn trafodaeth gyda'r grŵp adolygu cymheiriaid penderfynwyd peidio â chynnwys safleoedd ar gyfer gwirfoddolwyr gan fod goblygiadau niferoedd gwirfoddolwyr yn amwys.

Dangosydd perfformiad		Safle	Isaf	Canolrif	Uchaf
DA 15 Cost net am bob ymweliad ²	£0.41	1/19	£0.41	£2.76	£6.22
DA 16 Oriau agor ³					
(iii) a) % oriau cau manau gwasanaeth sefydlog yn annisgwyl	0.58%	21/22	0%	0.05%	0.95%
b) % arosfannau'r llyfrgell deithiol / danfon i'r cartref a fethwyd	0%	=1/20	0%	0%	3.74%

3. Dadansoddi perfformiad

Gellir rhannu'r hawliau craidd a'r dangosyddion ansawdd yn bedwar maes allweddol. Mae'r adran hon o'r adroddiad yn amlinellu perfformiad yn y meysydd hyn.

3.1. Diwallu anghenion cwsmeriaid (DA 1-5)

Mae gan lyfrgelloedd Caerffili ffocws cryf ar gefnogi iechyd meddwl a lles; mae'r gwasanaeth llyfrgell yn cefnogi llawer o bartneriaid, gan gynnwys Grŵp Anhwylderau Bwyta Arbenigol, Grwpiau Awtistiaeth Integredig a grŵp Tylino Babanod (DA4). Roedd pob un o'r 18 o lyfrgelloedd yn cynnig diodydd poeth a lluniaeth fel rhan o'r ymgyrch Mannau Cynnes a llwyddodd y gwasanaeth i sicrhau cyllid grant i agor Llyfrgell Llanbradach am ddiwrnod ychwanegol am gyfnod o 10 wythnos i helpu trigolion sy'n ei chael hi'n anodd ymdopi â'r argyfwng costau byw. Mae llyfrgelloedd hybiau ym Margoed, y Coed-duon, Caerffili a Rhisga yn hwyluso sesiynau Cwrdd a Chyfarch a Chyfeirio ar gyfer Swyddogion Cyswllt Teuluoedd o Wlad Pŵyl a Wcráin. Er mai dim ond un aelod o staff sy'n gweithio yn 11 o'r 18 o lyfrgelloedd erbyn hyn, mae'r gwasanaeth wedi parhau i ddarparu rhaglenni datblygu darllenwyr a gweithgareddau ar gyfer oedolion a phlant (DA3).

Mewn partneriaeth â nifer o sefydliadau, mae'r llyfrgell yn darparu cymorth '1-2-1' mewn llythrennedd digidol drwy sesiynau Clic Cyntaf, Dydd Gwener Digidol ac Addysg Gymunedol. Mae presenoldeb mewn sesiynau hyfforddi i ddefnyddwyr a drefnir ymlaen llaw oddeutu'r canolrif, a dywedodd 99% o fynychwyr sesiynau hyfforddi fod yr hyfforddiant wedi eu helpu i gyflawni eu nodau (DA5). Mae presenoldeb mewn sesiynau hyfforddi anffurfiol yn is na'r canolrif a nodir yr heriau a wynebir o ran cynnig cymorth TG dwys mewn lleoliadau ag un aelod o staff a'r ffaith bod partneriaid yn darparu llai o gyrsiau digidol.

Nododd yr arolwg diweddaraf fod y gwasanaeth yn perfformio'n dda o ran Bodlonrwydd Cwsmeriaid (DA2), ond roedd perfformiad ar gyfer Gwneud Gwahaniaeth (DA1) yn is na'r canolrif ar gyfer y rhan fwyaf o fesurau. Mae'n bwysig bod Caerffili yn cynnal arolwg defnyddwyr sy'n oedolion yn 2023 fel y bwriadwyd ac, os bydd angen, yn ymgynghori â chwsmeriaid ymhellach, er mwyn archwilio rhesymau posibl am y gwahaniaeth hwn.

3.2. Mynediad a defnydd (DA 6-8)

Cynhaliodd Caerffili dros 5,000 o ddigwyddiadau yn ystod y flwyddyn ac mae yn y chwarter uchaf o awdurdodau llyfrgelloedd yng Nghymru ar gyfer presenoldeb mewn digwyddiadau fesul pen (DA6). Er iddo nodi gostyngiad yn nifer yr ymwelwyr â

² Mae'r safleoedd yma wedi'u troi i'r gwrthwyneb, felly 1 yw'r awdurdod â'r sgôr isaf (yr awdurdod sy'n perfformio orau).

³ Mae'r safleoedd yma wedi'u troi i'r gwrthwyneb, felly 1 yw'r awdurdod â'r sgôr isaf (yr awdurdod sy'n perfformio orau).

llyfrgelloedd eleni, mae Caerffili yn y chwarterl uchaf o awdurdodau llyfrgelloedd yng Nghymru ar gyfer ymweliadau fesul pen. Mae'r gwasanaeth yn nodi cynnydd yn nifer y benthycwyr gweithredol, ac mae hyn yn agos at y canolrif (DA8). Mae nifer y llyfrau plant a fenthycir wedi cynyddu'n sylweddol ac mae'n uwch na'r canolrif fesul pen. Er ei fod wedi gweld cynnydd mewn defnydd, mae Caerffili yn is na'r canolrif ar gyfer rhith-ymweliadau (DA8). Fodd bynnag, mae'r llyfrgell yn nodi bod llawer o drigolion yn troi at apiau fel Pori a Borrowbox erbyn hyn, yn hytrach nag ymweld â thudalennau gwe'r llyfrgell i gael mynediad.

3.3. Cyfleusterau a gwasanaethau (DA 9-12)

Nid yw Caerffili yn cyrraedd y targed ar gyfer caffael deunyddiau darllen (DA9). Fodd bynnag, mae'r gwariant ar ddeunyddiau fesul pen uwchlaw'r canolrif ac mae'r gwasanaeth yn y chwarterl uchaf o awdurdodau llyfrgelloedd ar gyfer cyfran y gwariant ar adnoddau i blant. Er bod Caerffili yn cyrraedd y targed ar gyfer cyfran y gwariant ar adnoddau Cymraeg, mae nifer y llyfrau Cymraeg a fenthycir fesul pen yn is na'r canolrif (DA10). Mae'r gwasanaeth yn nodi bod llyfrau Cymraeg i blant yn cyfrif am y rhan fwyaf o'r gwariant a'r benthyciadau.

Mae'r gwasanaeth uwchlaw'r canolrif ar gyfer nifer y cyfrifiaduron fesul pen (DA11), er bod y nifer wedi lleihau yn sgil y ffaith bod angen i'r gwasanaeth llyfrgell ddiweddarar pob un o'i gyfrifiaduron personol. Mae mwy o ddefnydd o Wi-Fi a llai o ddefnyddio o gyfrifiaduron sefydlog yn awgrymu bod mwy o gwsmeriaid yn defnyddio eu dyfeisiau eu hunain mewn llyfrgelloedd. Nid yw Caerffili wedi cyrraedd y safon ar gyfer cyflenwi ceisiadau (DA12). Mae'n bosibl bod gwaith adnewyddu llyfrgelloedd a chau llyfrgelloedd dros dro wedi effeithio ar hyn.

3.4. Arbenigedd a chapasiti (DA 13-16)

Nid yw Caerffili yn cyrraedd y targed ar gyfer staff na swyddi cymwys fesul pen (DA13). Yn ystod 2019/2020, oherwydd gostyngiadau yn y gyllideb, cynhaliodd y gwasanaeth llyfrgell ail broses ail-alinio staff. Gydag amser, daeth chwe man gwasanaeth arall yn fannau gydag un aelod o staff yn unig, gan wneud cyfanswm o 11 allan o 18. Cafwyd gwared ar dair swydd broffesiynol o'r strwythur ac ychwanegwyd un swydd broffesiynol. Ar hyn o bryd, mae deiliad y swydd yn ymgymryd ag astudiaeth llyfrgellyddiaeth broffesiynol. Mae nifer o'r swyddi yn y gwasanaeth yn rhai tymor sefydlog hefyd oherwydd y gostyngiad a ragwelir yn y gyllideb. Mae canran y gwariant gweithredol a ddyrennir i staff yn is na'r canolrif (DA15). Er na ddisgwylir i nifer y staff sy'n gweithio yn y llyfrgelloedd gynyddu, mae'r gwasanaeth yn rhagweld y bydd symud i fodel Hyb Cymunedol yn helpu i leddfu anawsterau staffio. Nid oes unrhyw amharu wedi bod i wasanaethau danfon i'r cartref Caerffili, ond mae canran y gwasanaethau sefydlog sydd wedi cau yn annisgwyl yn uwch na'r canolrif ar ôl tân bwriadol yn Llyfrgell Llanbradach a phroblem cyflenwi dŵr yn Llyfrgell Tredegar Newydd (DA16).

4. Cyd-destun strategol

Fel rhan o'r datganiad, gofynnir i'r awdurdodau roi gwybod sut mae'r gwasanaeth llyfrgell yn cyfrannu at flaenoriaethau a nodau strategol ehangach Llywodraeth Cymru. Mae Caerffili yn tynnu sylw at gyfraniad y gwasanaeth llyfrgell at y strategaethau canlynol:

- **‘Ffyniant i Bawb: y strategaeth genedlaethol’ – thema allweddol ‘Uchelgeisiol ac yn Dysgu’** – er enghraifft, rhaglen newydd ar gyfer ymgysylltu ag ysgolion o gwmpas y themâu allweddol Darllen, Gwybodaeth a Dysgu i helpu ysgolion i rymuso disgyblion a gwella eu perfformiad mewn meysydd fel geirfa, deall, datrys problemau, ac ymwybyddiaeth o lythrennedd digidol a gwybodaeth.
- **‘Ffyniant i Bawb: y strategaeth genedlaethol’ – thema allweddol ‘Ffyniannus a Diogel’** – er enghraifft, mae’r gwasanaeth llyfrgell yn cefnogi partneriaid gan gynnwys Pontydd i Waith ac Ysbrydoli i Weithio.
- **‘Ffyniant i Bawb: y strategaeth genedlaethol’ – thema allweddol ‘Iach ac Egniol’** – er enghraifft, mae’r gwasanaeth llyfrgell wedi ymrwymo’n llawn i’r cynlluniau canlynol sy’n gysylltiedig ag iechyd: Cynllun Presgripsiwn Llyfrau / Darllen yn Well gyda Dementia / Darllen yn Well ar gyfer Iechyd Meddwl / Darllen yn Well ar gyfer Plant / Darllen yn Well ar gyfer Plant yn eu Harddegau / Empathy Lab / Iechyd Da.
- **‘Ffyniant i Bawb: y strategaeth genedlaethol’ – thema allweddol ‘Unedig a Chysylltiedig’** – er enghraifft, mae’r gwasanaeth yn cefnogi Grwpiau Darllen Cymraeg a’r Clwb *Scrabble* Cymraeg.

5. Cyfeiriad i’r dyfodol

Gan adrodd ar gyfeiriad yr awdurdod ar gyfer y dyfodol a chynlluniau ar gyfer y gwasanaeth llyfrgell am y flwyddyn ddilynol, mae Caerffili yn cyfeirio at Gynllun Gweithredu a Strategaeth Gwasanaeth Llyfrgell Caerffili 2020 – 2022, sy’n nodi bod y gwasanaeth llyfrgell yn ‘angor cymunedol’ ac yn wasanaeth rheng flaen sy’n gweithio i sicrhau adferiad economaidd, addysgol a digidol ar ôl Covid. Mae’r strategaeth hon yn nodi’r targedau canlynol:

1. Mae llyfrgelloedd yn parhau i gefnogi plant, oedolion ifanc, a theuluoedd.
2. Cefnogi cymuned bwrdeistref Caerffili drwy’r argyfwng Costau Byw.
3. Uwchraddio a chymorth TGCh / Digidol ar gyfer y gweithlu a datblygiadau i’r gwasanaeth llyfrgell.
4. Datblygiadau o ran adeiladau llyfrgelloedd.
5. Adnoddau Stoc Llyfrgelloedd a Rheoli Casglu.

Caiff y gwasanaeth llyfrgell ei lywodraethu gan Gynllun Ariannol Tymor Canolig yr Awdurdod Lleol 2019-2023. Ni chafodd unrhyw gynigion i wneud arbedion o ran y gwasanaeth llyfrgell eu nodi yn ystod 2021/22 na 2022/23, ond mae’r gwasanaeth yn cydnabod y gall effaith pandemig COVID-19, yr argyfwng costau byw a chyfyngiadau ariannol eraill effeithio ar wasanaethau llyfrgell wrth symud ymlaen ac y gall fod cyfyngiadau ariannol eraill yn bosibl hyd at fis Mawrth 2025.

6. Casgliad

Mae llyfrgelloedd Caerffili yn amlwg yn brysur ac yn cael eu gwerthfawrogi gan y gymuned leol. Mae ymwelwyr fesul pen yn parhau i fod yn gymharol uchel ac mae Caerffili yn y chwarter uchaf o awdurdodau llyfrgelloedd yng Nghymru ar gyfer presenoldeb mewn digwyddiadau llyfrgell fesul pen. Mae’n ymddangos bod y gwariant a dargedwyd at stoc plant yn y flwyddyn flaenorol wedi cael effaith; mae nifer y llyfrau plant a fenthycir wedi cynyddu’n sylweddol ac mae’n uwch na’r canolrif fesul pen. Mae’r gwasanaeth wedi nodi newidiadau o ran arferion defnyddwyr, fel

mwy o ddefnydd o Wi-Fi ac apiau yn hytrach na gwefan y llyfrgell. Er y rhagwelir y bydd symud i fodel Hyb Cymunedol yn helpu i leddfu anawsterau staffio, mae'r sefyllfa staffio yng Nghaerffili yn peri pryder. Mae'r nifer mawr o fannau gwasanaeth ag un aelod o staff yn unig yn cyfyngu ar allu'r gwasanaeth i gynnig amrywiaeth eang o wasanaethau mewn meysydd fel cymorth TG. Mewn amgylchiadau o'r fath, dylai'r gwasanaeth fod yn falch o'i allu i barhau i ddarparu rhaglenni datblygu darllenwyr ac i gadw pob llyfrgell ar agor pan fydd achosion o salwch ac absenoldeb brys. Yn y flwyddyn sydd i ddod, mae'n bwysig bod Caerffili yn cynnal arolygon rheolaidd o ddefnyddwyr unwaith eto, ochr yn ochr â mathau eraill o weithgarwch ymgynghori â chwsmeriaid o bosibl, er mwyn sicrhau bod gwasanaethau yn diwallu anghenion cwsmeriaid yn effeithiol.